

VEREBES GYÖRGY

A Szolnoki Művésztelep legújabb korszakáról

A 115 éves, Magyar Örökség-díjas Szolnoki Művésztelep működésének legújabb, ma is tartó időszaka 2002-ben kezdődött, amikor a kolónia fennállásának centenáriuma alkalmából felújított épületek átadásra kerültek. A XX. század során sok vihart, pusztítást átélte létesítmény állapota addigra olyannyira leromlott, hogy a hagyományhoz méltó szakmai működés feltételei kérdésessé váltak. A telep szellemi jelentőségének legfőbb bizonyítéka, hogy a történelem viszontagságai közepette is folyamatos alkotómunka helyszínékként szolgált, így került a mindenkor magyar képzőművészet élvonalába. Az intézmény ezen felül bensőséges szerepet tölt be a város életében, együtt lélegzik a mindennapokkal. Szolnok a művészek otthonává vált, és ez nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a kolónia kiállványok, programok nélkül is egységes arculattal jelenhetett meg a kulturális közéletben, országos szinten és nemzetközi vonatkozásban is öregbítve a város hírnevét. Ez a jellemvonás mindenekelőtt a hely szellemének köszönhető, a Tisza és a Zagyva folyók által körülölelt terület kisugárzásának, ami az egykori szolnoki vár helye is egyben.

A századik évforduló megünneplését a felújított kert és épületek átadása mellett a Magyar Nemzeti Galériában rendezett, a telep történetét bemutató nagyszabású tárlat, valamint egy reprezentatív kötet kiadása és bemutatása is kísérte, jelezve az elköteleződést a hagyomány megtartása iránt. A további működés záloga azonban az egykori Szolnoki Művészeti Egyesület újraalakítása volt, amely a telep szakmai munkájának irányítását, szervezését vállalta. A tíz műteremlakás mellett kialakításra került egy két tereméből álló galéria, időszakos kiállítások bemutatása céljából. A műteremlakások határozott időre szóló igénybevételét pályázati úton elnyerő művészek mellett a folytonosságot azok jelentették, akik a megelőző időszakban is meghatározó személyiségek voltak a telep életének. Így létrejöhett egy olyan közösség, amely egyszerre képviselte a hagyomány átörökítését és a változatosságot, a különféle művészi szemléletek együttélését és egymásra hatását. A kiállítótér, amely időközben a Kert Galéria nevet kapta, azon túl, hogy a kolónia alkotói számára biztosít bemutatkozási le-

hetőséget egyéni vagy csoportos kiállítások keretében, más magyar vonatkozású és nemzetközi tárlatok szervezése révén kiemelkedő színterévé vált az ország képzőművészeti közéletének. Ennek és a megejtő szépségű környezet vonzerejének köszönhetően jelentős szakmai, baráti kapcsolatrendszer alakult ki a telep körül, ami biztosítéka a szellemi impulzusok áramlásának, az inspirációk gazdagodásának, a lehetőségek szélesedésének. Ez teremtette meg annak az igényét, hogy a jelenség szervezett formát öltjön, mintegy hivatalos keretet adva ezeknek az értékeknek. Megszületett tehát a Szolnoki Képzőművészeti Társaság, amely mára több mint 180 tagot számlál, igen markáns keresztmetszetét adva a kortárs magyar képzőművészeti életnek. A társaság tevékenységének fókuszában egy évente megrendezésre kerülő nagyszabású kiállítás áll, amely alkalomról alkalomra egy szimbolikus téma köré szerveződik. Bizton állítható, hogy immár nemcsak a város, de az ország egyik legrangosabb, legérdekesebb művészeti eseményéről beszélhetünk.

A kulturális közéletben betöltött szerep mellett a telep napjainkban is elsősorban a folyamatos alkotómunka helyszíne. A nyugalom szigete ez a város forgatagán belül, ahol valódi elmélyülésre nyílik lehetőség az épületeket övező őspark fái közt. A 2002. évi felújítást követően a kert rendezettebb formát öltött, és a nyilvánosság irányába is nyitottabbá vált. Ezzel együtt a természeti környezet a látogatók felé is azt a harmóniát sugározza, ami az itt alkotó művészek számára az egyik legfontosabb inspirációs forrást jelenti. Mintha egy sajátos, megfellebbezhetetlen rend terítené rá hálóját a helyre, ahol a történelem viharai szántottak a múltban. Ezek a viharok mára azonban elcsitultak, és teret adtak azoknak az erőeknek, amelyek képesek megtisztítani az érzéseket és gondolatokat, és alkotómunkára ösztönöznek. Ezek talán nagy szavaknak tűnhetnek, de rátekintve a művészek munkájára, akik az elmúlt tizenöt év során hosszabb-rövidebb időt töltöttek itt, felfedezhető egy közös fonál, amely a fentieket igazolja. Annak ellenére, hogy szemléletbeli, ideológiai vagy más szempontok nem játszanak szerepet egy közös művészi arculat kialakításában, a hely szelleme mintha átlengene a közeget, észrevétlenül terelve a gondolatot és az alkotóerőt azok felé a kérdések felé, amelyek az ember lényegét érintik, divatoktól és trendektől függetlenül. A társadalmi aktualitások mindig is foglalkoztatták a művészeket, de ami ennek érvényt szerez és hitelessé

teszi, az az érzékenység, amely mindenkor a művészi szemlélet lényegét képezte, és képezi ma is: a tapasztalt világ szimbólumként való megélése, a jelenségek mozgatóinak meglátása, a természeti analógiák felfedezése, mindezekon keresztül pedig önmagunk feltárása. Rátalálni a világra magunkban. A Szolnoki Művésztelep olyan hely, amely lehetővé teszi ezt. Az itt alkotó művészek valódi közösséget alkotnak, amelyet a kollegialitás és baráti viszony jellemez. A Kert Galériában évente rendezett csoportos kiállítások során mindez tetten érhető. Ezek az alkalmak valódi ünnepek a művészközösség és a közönség számára egyaránt. Emellett rendszeresen sor kerül megmutatkozásra az ország más városaiban és külföldön, amelyek között külön jelentőséggel bírnak azok a tárlatok, ahol a szolnoki Damjanich János Múzeummal közös szervezésben a Művésztelep történeti és kortárs anyaga együttesen kerül bemutatásra, szép példáját adva a hagyomány tiszteletének és a folyamatos megújítása iránti elköteleződésnek.

A Szolnoki Művésztelep azonban ma sokkal többet jelent annál, mint egy helyszín, ahol értékes alkotómunka folyik. Egy gyűjtőpont ez, amely, akár a homokóra átfolyó nyílása, kapcsolatot teremt az ország kulturális, szellemi élete, a nemzetközi áramlatok, valamint a helyi lehetőségek között. A telep több mint tíz éve tagja a nagy hagyományú európai művésztelepeket tömörítő Euroart szervezetnek, a németországi Reutlingen testvérvárossal ösztöndíjas művészcsereprogram működik, szoros együttműködés áll fenn a Magyar Festészet Napja Alapítvánnyal, a Nemzetközi Képzőművészeti Filmfesztivállal, továbbá számos művészteleppel és intézménnyel országszerte és külföldön. A helyi tevékenységet nemzetközi alkotótáborok, szimpóziumok (mások mellett a Szolnoki Bronzszobrászati Szimpózium), koncertek, előadástestek, szakkörök és tanfolyamok gazdagítják. A szolnoki illetőségű hivatásos képzőművészek alkotta Kert csoport megalapítása és működése is a telephez kötődik. A két világháború közötti időszakban országosan is méltán elhíresült művésztelepi gar-

den-partyk hagyományát az Artjáró Összművészeti Fesztivál őrzi, amely a kolónia hivatalos megalapításának évfordulója alkalmából kerül megrendezésre, teret adva minden művészeti ágazat igényes programjainak. Az ingyenesen látogatható rendezvény ezernél több látogatót vonz a telep kertjébe évről évre.

Tizenöt évvel ezelőtt tehát a Szolnoki Művésztelep negyedik, máig is tartó korszakába lépett. A működtetés szerkezeti változásai, a műteremlakások használatba vételének új rendszere, az egyre bővülő szakmai kapcsolatok, a közéleti funkciók és a tevékenységi kör szélesedése ezalatt az idő alatt indokoltta tette egy további fejlesztés megvalósítását, amelynek révén látogatói központ, állandó és időszakos kiállítóter, rendezvényterem, szobrászati és grafikai műhelyek, kollektív műterem és vendégszállások kerülnek kialakításra.

Mindez lehetővé teszi, hogy az alkotás nyugalma megőrizve a telep méltó módon, napjaink igényeihez igazodva tölthesse be azt a funkcióját, amelyre az egyedülálló értékű hagyománya és a ma elvárásai kötelezik, annak érdekében, hogy a város büszkesége maradjon, és még többen elmondhassák egy rendszeres kiállítás-látogató szavaival élve: ide mindig nagyon jó jönni.

Végezetül álljon itt azon művészek névsora, akiknek munkája az elmúlt tizenöt esztendő fémjelzi: Ágotha Margit †, Balogh Zsófia, Berényi Ferenc †, Cselle Judit, Dóka Zoltán, Dóró Sándor, Dömény Boriska, Gránicz Tamás, Heinrich Schorno, Katona Zoltán, Kerekes Elek, Kiss Zoltán László †, Kovács Jenő, László Dániel, Meggyes László †, Meggyes László Vendel †, Nagy Kriszta, Palkó Tibor, Pogány Gábor Benő, Rékassy Eszter, Simon Ferenc †, Szalai Kata, Sente-Szabó Ákos, Varga Patrícia Minerva, Zsemlye Ildikó, Anahita Razmi, Annie Kurz, Benjamin Thaler, Ulrike Franz, Ulrich Wirner, Uta Krauss.

Jelenlegi lakók: Baráth Fábán, Fazekas Magdolna, Hangay Szabó László, Király György, Soós György Georgius, Szabó György, Révi Norbert, Verebes György.

Révi Norbert: *Kis alkímista* (bronz, 46 cm)